

AAN DE SLAG MET DE BOUWSTENEN CIRCULAIRE INFRA

Op donderdag 2 november kwamen 35 bevoegen mensen samen om de zes weken eerder bepaalde bouwstenen van Circulaire Infra te concretiseren. De sfeervolle locatie was wederom brouwerij Vandeoirsprong in Oirschot. Tijdens de ‘Verkenningssessie Circulaire Infra Community’ zijn op 21 september bouwstenen benoemd om tot een volledig circulaire weg te komen. Dat is het lange termijn doel. Op korte termijn zal dit doel nog niet behaald worden, maar InnovA58 biedt als eerste project binnen SmartwayZ.NL wel volop experimenteeruimte voor circulaire oplossingen.

Hiermee kan de Circulaire Infra Community een eerste stap zetten op weg naar volledige circulariteit: ‘Think big, act small and start somewhere’.

Namens SmartwayZ.NL, InnovA58 en De Bouwcampus verwelkomde Jeroen Kruihof (De Bouwcampus) alle deelnemers en nam hen mee naar eerdere co-creatie processen die De Bouwcampus heeft begeleid, zoals Grip op de Maas en Stroomversnelling Bruggen. Ook deze opgaven waren minstens zo abstract als ‘ontwikkel een circulaire weg’. Alle partijen hebben een deel van de oplossing, maar niemand kan deze opgaven geheel zelf oplossen. Het is noodzakelijk om tot nieuwe coalities van partijen te komen om deze opgaven gezamenlijke op te lossen. Daarbij borgt De Bouwcampus dat het proces transparant en open verloopt. Na de aftrap nam Judith van de Geer het stokje over. Zij nodigde de groep uit om stil te staan bij de verschillende perspectieven en belangen van waaruit deelnemers aanhaken bij dit initiatief. In drie teams werd stilgestaan bij de kwaliteit die mensen vanuit dat perspectief meebrengen, en bij de valkuil die daar ook onderdeel van vormt:

- Publieke partijen
- Bouwende partijen
- Adviserende partijen

Partij	Kwaliteit	Valkuil
Publiek	<ul style="list-style-type: none">• Groot areaal, waardoor vernieuwing actief uitgevraagd kan worden	<ul style="list-style-type: none">• Grote organisaties, lastig om intern voldoende draagvlak voor vernieuwing te krijgen

Partij	Kwaliteit	Valkuil
	<ul style="list-style-type: none"> • Gewend aan samenwerken, ... 	<p>(botsing met interne kaders en richtlijnen)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ... maar wel op eigen voorwaarden. • Samenwerking alleen met bouwers, maar niet met de rest van de keten (onderwijs, toeleveranciers etc.)
Bouwers	<ul style="list-style-type: none"> • Beheersen het complete bouwproces van ontwerp, realisatie, beheer en onderhoud 	<ul style="list-style-type: none"> • Nemen alle projecten aan, waardoor soms onverantwoorde risico's worden geaccepteerd en een bedrijf failliet kan gaan.
Adviseurs	<ul style="list-style-type: none"> • Actief op vele domeinen en kijken zo in 'meerdere keukens', waarmee ze opgaven concreet kunnen maken. 	<ul style="list-style-type: none"> • Onvoldoende bewust wat ze niet weten (dan wordt wat aangenomen) • Gebrek aan durf om op landelijk niveau te veranderen.

Belangen van waaruit mensen aanwezig waren zijn:

- Nieuwe perspectieven verkennen voor circulaire wegen
- Samenwerken in een leuk team
- Mensen enthousiasmeren en bewust maken van andere mogelijkheden
- Circulariteit lukt nooit alleen, je moet samenwerken
- Dit initiatief koppelen met andere circulaire initiatieven op nationaal niveau
- Hoe kan de circulair beleid ook buiten uitgevoerd worden en omgekeerd welke ervaringen van buiten leiden tot nieuw beleid?
- Iedereen investeert door hier te zijn, maar het moet wel lonen

Deze belangen vormen de brandstof voor de community. Alleen als het ook interessant is voor deelnemers kunnen ze een bijdrage leveren aan dit initiatief.

De bouwstenen van 21 september zijn nog kort herhaald en vervolgens is gekozen om de volgende bouwstenen te concretiseren:

- Lef om samen te werken
- Visie op een volledig circulaire weg
- Behoud het Living Lab karakter
- Meekoppel kansen

Via de open space methode worden bovenstaande bouwstenen uitgewerkt in teams met wisselende samenstelling. Ieder kon op elk moment van groepje wisselen. De oogst per bouwsteen is

LEF OM SAMEN TE WERKEN

Voor het lef om samen te werken is het noodzakelijk om over het eigen belang heen te stappen. Geef ook anderen de ruimte om dingen op te lossen. Er is breed begonnen. Niet vanuit de euro's, maar juist vanuit de waarde. Het is wel lastig om hier nu al in te focussen. De volgende lijnen zijn verkend:

- Unieke technische oplossingen zouden in gezamenlijk overleg tussen publieke en private partijen moeten worden ontwikkeld. Alleen dit staat op gespannen voet met aanbestedingsregels. Hoe zou dit moeten worden georganiseerd? En wanneer is iets uniek? Is een succesvol patent voldoende?
- Organiseer een prijsvraag, waarbij een jury de beste oplossing kiest. De winnaar mag zijn idee uitvoeren, alleen dan heb je nog geen samenwerking...
- Niet langer een compleet infra project op de markt zetten, maar werken met service contracten. Daarmee wordt de keten verkort. De verlichting zou bijvoorbeeld uit het contract van InnovA58 kunnen worden gehaald en dan zou enkel 'licht' kunnen worden uitgevraagd. Dit biedt de mogelijkheid aan producenten van verlichting, zoals bijvoorbeeld Philips om rechtstreeks in te schrijven op een servicecontract. Naast licht, wordt voor het project InnovA58 hetzelfde overwogen voor verzorging en geluidsreductie.
- Maak van InnovA58 een verkeersonderneming, waarbij publieke partijen als 'marktmeester' Zij stellen aan het partnerschap met de markt de volgende randvoorwaarden:
 - No cure, no pay
 - Eerste 3 jaar 50% publieke, 50% private financiering
 - Na 3 jaar volledig eigen financiering

Dit is een succesvolle aanpak bij bijvoorbeeld 'spitsmijden'.

VISIE OP EEN VOLLEDIG CIRCULAIRE WEG

Wat is een circulaire weg? Na de eerste schetsen van een circulaire weg, kwamen de ideeën los. Welke functie heeft de weg? Veilig vervoer, leveren energie, schone lucht en water etc. Stel dat je opnieuw een weg zou ontwerpen, ziet die er dan hetzelfde uit? Heb je nog wel een geleiderail of verlichting nodig bij zelfrijdende auto's? Houdt hier rekening mee met het uitvragen van levensduur van materialen en looptijd contract.

De snelweg is een verbindend element, maar zal over 20 jaar wellicht een andere functie in het gebied hebben dan nu. Moet de weg dan langer of juist korter meegaan? Moeten er nieuwe materialen of machines ontwikkeld worden, zodat je het wegdek ter plekke zou kunnen opnemen, verwerken en gelijk op dezelfde plek weer als nieuw zou kunnen terugleggen.

Of hoe ga je om met gedeeld eigenaarschap? Kan je één weg bouwen, waarbij de materialen van verschillende eigenaren zijn? En hoe scheid je deze materialen na afloop dan weer? Hiervoor is experimenteerruimte nodig. En dit heeft ook raakvlakken met de bouwsteen 'leef om samen te

werken' bijvoorbeeld via service contracten.

MEEKOPPEL KANSEN

Wat gebeurt er allemaal in het gebied, waar de InnovA58 doorheen loopt? Door de omgeving erbij te betrekken bereik je meer. Het thema circulariteit heeft koppelkansen met de thema's energie (o.a. A58 als energiecridor), Smart Mobility (o.a. mobility as a service) en digitalisering (sensing, IOT framework, infoservices). Dergelijke koppelkansen zijn op hoofdlijnen verkend en dienen per thema uitgediept te worden.

BEHOUD HET LIVING LAB KARAKTER

Wat kunnen we morgen al doen? Welke initiatieven lopen er nog meer op circulariteit en hoe kan dit gecombineerd worden? Wordt er tussen deze initiatieven wel kennis uitgewisseld? Er is in ieder geval experimenteerruimte nodig. Een Living Lab, bijvoorbeeld om te onderzoeken wat met lastige reststromen, zoals teerhoudend asfalt kan worden gedaan. Of om te onderzoeken hoe een marktplaats kan worden

georganiseerd voor de grondstoffen die vrijkomen bij verbreding van de A58. Ook bij de andere bouwstenen kwam de behoefte aan experimenteerruimte naar voren.

VERVOLG

Deelnemers hebben de middag ervaren als heel vruchtbaar, en hebben het gevoel dat er een belangrijke stap is gezet in de concretisering van de bouwstenen op weg naar een circulaire weg. Aan deze bouwstenen wordt in kleinere teams de komende weken verder gewerkt. De reis gaat nu echt beginnen!